

21.11.2025

VN/35965/2023;
YM030:00/2024

Kiertotalouslakityöryhmän 12. kokous

Aika: to 20.11.2025 klo 09.00–15.00

Paikka: kh Amiraali, Laivastokatu 22, Katajanokka / Teams

Osallistujat paikan päällä:

Anna-Maija	Pajukallio	ympäristöministeriö, pj.
Jarmo	Muurman	ympäristöministeriö
Jussi	Kauppila	ympäristöministeriö
Olli	Laukkanen	ympäristöministeriö
Titta	Nieminen	ympäristöministeriö
Taina	Nikula	ympäristöministeriö
Petrus	Kautto	Suomen ympäristökeskus
Tuulia	Innala	Suomen Kuntaliitto ry
Matias	Penttilä	Kivo
Tiina	Vermaete	Pirkanmaan ELY-keskus

Osallistujat etänä:

Riitta	Levinen	ympäristöministeriö
Sirje	Stén	ympäristöministeriö
Pia	Kärki	ympäristöministeriö
Anna	Häggman	ympäristöministeriö
Jenni	Lehtonen	ympäristöministeriö
Titta	Berlin	maa- ja metsätalousministeriö
Mikko	Paunio	sosiaali- ja terveysministeriö
Reetta	Orsila	sosiaali- ja terveysministeriö
Mika	Heinonen	Pirkanmaan ELY-keskus
Tarja	Anttonen	Kierrätysteollisuus ry
Mia	Nores	Kierrätysteollisuus ry
Marko	Nurmikolu	Suomen Kuntaliitto ry
Pirita	Lindell	Teknoliateollisuus ry
Jussi	Nikula	WWF
Eero	Jalava	Sitra
Tiina	Toivonen	Suomen Yrittäjät ry
Lisa-Marie	Stenbäck	Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK
Pekka	Tommola	Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Anna-Maija Pajukallio avasi kokouksen klo 9.00. Hyväksyttiin esityslista.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Todettiin, että edellisen kokouksen pöytäkirja käsitellään 9.12. kokouksessa.

3. Mietintöluonnoksen luku 4 osin

- Lain tarkoitus ja soveltamisala 1 § ja 2.1 §

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4-10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

kirjaamo.ym@gov.fi

Olli Laukkanen esitteli lain tarkoitusta ja soveltamisalaa koskevat pykälät. Pykäliin ei ole tehty merkittäviä muutoksia. Lain tarkoitus -pykälässä sanajärjestyksestä on muutettu sen perusteella, että kiertotalous on keino luonnonvarojen kulutuksen vähentämiseksi. Roskaantuminen katsottiin tarpeelliseksi sisällyttää pykälään.

Keskustelussa pidettiin hyvänä 1 §:n sanajärjestyksen muutosta. Keskusteltiin lain tarkoituksen ja soveltamisalan kattavuudesta verrattuna nykyiseen jätelakiin ja todettiin, että painopisteen muutos on tarkoituksellista siirryttäessä kohti kiertotaloutta.

- Suunnitteluun liittyvät pykälät 27–29 §

Olli Laukkanen esitteli suunnitteluun liittyvät mietintöön sisällytetyt pykälät. Kiertotaloussuunnitelmaa koskevaan 27 §:ään on lisätty viittaus tarpeesta edistää suunnitelmissa esitettyjen tavoitteiden saavuttamista ja toimien toteutumista sekä muutoin sujuvoitettua tekstiä. Perusteluihin on lisätty viittaus SOVA:an sidosryhmien osallistamisen ja vaikutusten arvioinnin suhteen. Tavoitteet asetettaisiin tarkemmin suunnitelmissa. Alueellisia yhteistyöryhmiä koskevaan 28 §:ään ei ole tehty merkittäviä muutoksia. Perusteluihin on lisätty viittaus tutkimuslaitosten ja alan oppilaitosten edustukseen yhteistyöryhmissä alueiden tarpeiden mukaan. Kiertotalouskertomusta koskevaan 29 §:ään ei niin ikään ole tehty merkittäviä muutoksia. Perusteluihin on lisätty viittaus elinkeinoelämän ja yhteiskunnan kiertotaloussiirtymään sekä riskeihin talouden vakaudelle ja maapallon kantokyvyille sekä lisätty perustelu kolmen vuoden antovälille.

Keskustelussa nostettiin esiin mahdollinen liiallinen ministeriön toimivallan rajaaminen käytettävien menetelmien suhteen huomioiden, että menetelmät muuttuvat ajassa. Pohdittiin myös toimien laajuutta suhteessa nykyisiin ja tuleviin resursseihin sekä yhteyttä kriittisiin raaka-aineisiin. Nostettiin myös esiin esimerkkinä hallituskausiin sidotut ilmastovuosikertomukset. Todettiin, että suunnittelusta on tekeillä VN Tutkiva -hanke, jonka tulosten valossa asiaa voidaan vielä tarkastella.

- Tarpeettoman kulutuksen välttäminen ja kiertotalouden etusijajärjestys 10 § ja 11 §

Olli Laukkanen esitteli tarpeettoman kulutuksen välttämistä ja kiertotalouden etusijajärjestyksestä koskevat säännökset. Pykälät on järjestetty uudelleen siten, että tarpeeton kulutus aiheena on eriytetty omaan 10 §:ään ja etusijajärjestys on koottu omaan 11 §:ään. Näin on pyritty huomioimaan useat kommentit, jotka liittyivät esimerkiksi pykälien selkeyteen ja asetuksenantovaltuuksiin. 11 §:ään on lisätty sana "ensisijaisesti". 11 §:n perusteluissa on vaihdettu viittaus maarakentamisesta maantäyttöön esimerkkinä.

Keskustelussa nostettiin esiin mahdollinen elinkaarianalyysien tekemisen liiallinen korostuminen ja pohdittiin jätteen käsittelyn velvoitteiden kohdentumista. Todettiin pykälän olevan luonteeltaan ohjaava ja muistutettiin, että suurelta osin säännöksellä pannaan täytäntöön jätedirektiivin hierarkiaa.

- Tuotesäännökset 12–19 §

Jussi Kauppila esitteli mietintöön sisällytetyt tuotesäännökset. Kommenttien perusteella on tullut lisää pykäliä ja kokonaisuuteen on sijoitettu informatiiviset viittaukset EU-pykäliin. Pykälissä on täsmennetty joitain säädösteknisiä kysymyksiä ja jokaisessa säännöksessä on oma asetuksenantovaltuus. Tuotteen suunnittelua koskevaan 12 §:ään on tehty lisäykset jätteen kierrätettävyyttä koskevasta vaatimuksesta ja sekä siitä, että jätteestä ei saa aiheutua vaaraa terveydelle ja ympäristölle. Tuotteen valmistusta koskevaan 13 §:ään ei ole tehty merkittäviä muutoksia. Tuotteen korjattavuutta koskeva 14 § on erotettu omaksi pykäläksi selkeyden vuoksi. 15 § varaosien ja työkalujen tarjoamisesta kohtuulliseen hintaan sekä 16 § kielletyistä sopimusehdoista ja käytännöistä ovat oikeusministeriön valmistelemia pykäliä ja sellaisenaan otettu lausunnoilla olevasta oikeusministeriön mietinnöstä (Kuluttajansuojalain uudistaminen vihreän siirtymän edistämiseksi). Tuotteen merkintöjä ja tiedottamista koskevaan 17 §:ään, tuotteen markkinoille saattajan ja jakelijan velvollisuuksia koskevaan 18 §:ään tai tuotteen kieltämistä ja käytön rajoittamista koskevaan 19 §:ään ei ole tehty merkittäviä sisällöllisiä muutoksia.

Keskustelussa nostettiin esiin 12 §:n osalta kriittisten raaka-aineiden mahdollinen määrittelyn tarve. 13 §:n osalta keskusteltiin mahdollisuudesta antaa kansallisesti tarkempia säännöksiä teknisten määräysten ilmoitusmenettelyn (TRIS) kautta.

- Uudelleenkäyttöön ja sen valmisteluun liittyvät pykälät (20 § ja 38 §). Aiempi 21 § (Kunnan järjestämä käytettyjen tuotteiden vastaanotto) ehdotetaan poistettavaksi.

Olli Laukkanen esitteli uudelleenkäyttöön ja sen valmisteluun liittyvät pykälät. Toimia käytettyjen tuotteiden uudelleenkäytön edistämiseksi koskevaan 20 §:ään on tehty joitain selventäviä teknisiä muutoksia. Uudelleenkäytön valmistelun edistämistä koskevaan 38 §:ään ei ole tehty muutoksia, mutta perusteluista on poistettu viittaus keräyksen ammattimaisuuteen. Aiemmin esitelty kunnan järjestämää käytettyjen tuotteiden vastaanottoa koskeva 21 § ehdotetaan saatujen kommenttien perusteella poistettavaksi.

Keskustelussa nostettiin esiin yhtenä keinona Pirkanmaan ELY-keskuksen ehdottama korjausrahastorahoitus, jonka todettiin tulleen huomioiduksi ja olevan vielä pohdinnassa. Nostettiin myös esiin ekosuunnitteluasetuksesta sovellettavaksi tulevat velvollisuudet tekstiilijätteiden osalta. Aiemman 21 §:n poistoa ei vastustettu.

- Neuvontaan, tiedonjakoon ja jätehuollon laatuvaatimuksiin liittyvät pykälät (50 §, 51 § ja 83 §)

Jussi Kauppila esitteli neuvontaan, tiedonjakoon ja jätehuollon laatuvaatimuksiin liittyvät pykälät. Kiinteistönhaltijan tiedonjakovelvollisuutta koskevaan 50 §:ään on tehty muutoksia ottaen huomioon myös Kiinteistöliitolta saatuja kommentteja. Pykälä on nimetty uusiksi tiedonjakovelvollisuudeksi ja pykälästä on poistettu jäteastiamerkintöjen ajantasaisuutta koskeva velvoite. Perusteluita on myös eräiltä osin täsmennetty kommenttien pohjalta. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimuksia ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuutta koskevaa 51 §:ää on supistettu kommenttien perusteella merkittävästi. Pykälästä on poistettu neuvonnan tarkempia vaatimuksia ja neuvonnan lisämaksullisuuteen liittynyt säännös. Kunnan tiedotus- ja neuvontavelvollisuutta koskevaan 83 §:ään on muutettu 2 momentin prosenttiraja ”riittäväksi osuudeksi vuosittaisesta jätemaksukertymästä”, ja lisätty asetuksen antovaltuus tarkempaan määrittämiseen.

Keskustelussa 50 §:n muutoksia pidettiin hyvinä. 51 §:n osalta tehtyjä muutoksia pidettiin oikean suuntaisina. 83 §:ään tehtyjä muutoksia pidettiin niin ikään pääosin hyvän suuntaisina. Keskustelussa nostettiin esiin 2 momentin mukaisen riittävän osuuden määrittelyn haastavuus ja asetuksen antovaltuutta ei välttämättä pidetty tarkoituksenmukaisena. Pohdittiin muita tapoja jäteneuvonnan kehittämiseen esim. green deal -tyyppisesti.

- Siirtoasiakirjasäännökset (uudet pykälät: 142–145 §)

Jenni Lehtonen esitteli siirtoasiakirjasäännökset, joiden valmistelua on aiemmin käsitelty työryhmän kesäkuun kokouksessa. 142 §:n siirtoasiakirjan laatimisvelvoitetta rajattaisiin verrattuna voimassa olevaan jätelakiin koskemaan niitä siirtoja, joissa jäte luovutetaan nykyisen jätelain 29 §:n 1 momentissa tarkoitettulle vastaanottajalle eli jätehuoltorekisteriin merkitylle kuljettajalle tai vastaanottajalle, jolla on ympäristölupa tai ympäristönsuojelulain mukaisen rekisteröinnin perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä. Velvoitteen ulkopuolelle jäisivät siirrot muille vastaanottajille, joita saattaisivat olla esimerkiksi kaupat, jotka ottavat vastaan käytettyjä paristoja, akkuja ja sähkölaitteita. Siirtoasiakirjan käyttöön liittyviä menettelyitä koskevaan 143 §:ään ehdotetaan muutosta vastaanottajan vahvistusvelvoitteeseen. Ehdotetun muutoksen myötä vastaanottajan tulisi tarkistaa ja tarvittaessa korjata virheelliset siirtoasiakirjan tiedot. Siirtoasiakirjan tietojen toimittamista rekisteriin koskevaan 144 §:ään ehdotetaan verrattuna nykyiseen jätelakiin muutosta, jolla rekisterinpitäjä voisi periä toiminnanharjoittajalta tämän puolesta tekemästään tiedon toimittamisesta aiheutuvat kustannukset. 145 § olisi uusi säännös ja siinä säädettäisiin vastaanottajan velvollisuudesta ilmoittaa siirtoasiakirjan puuttumisesta. Säännöksellä pyritään korjaamaan nykytilannetta, jossa siirtoasiakirjoja jää laatimatta ja tietoja toimittamatta tarkoitettuun rekisteriin arviolta merkittäviä määriä. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää asiasta tarkemmin.

Keskustelussa nostettiin esiin tarve tarkentaa kustannusten perijän oikeutta ja täsmentää myös viranomaisvalvonnan roolia. 145 §:n osalta toivottiin kartoitettavan vielä hallinnollisen taakan määrää.

Mahdollinen jatkokommentointi luvun 4 sisältöihin pyydettiin tekemään vapaamuotoisesti sähköpostitse mahdollisimman pian.

4. Mietintöluonnoksen luku 5 osin

- 5.7 Taloudellinen ohjaus

Jarmo Muurman esitteli taloudellisen ohjauksen kokonaisuutta. Asiaa on käsitelty itsenäisenä aiheena työryhmän kokouksessa toukokuussa 2025 Suomen ympäristökeskuksen tutkijoiden ja valtiovarainministeriön veroasiantuntijoiden kanssa. Työryhmän keskusteluissa on korostettu taloudellisten ohjauskeinojen merkitystä kiertotalouden edistämässä. Erityisesti esille on nostettu luonnonvarojen otosta ja käytöstä aiheutuvat ilmastopäästöt ja haitat luonnon monimuotoisuudelle ilman, että tästä aiheutuu kustannuksia haitan aiheuttajalle. Aiemman keskustelun perusteella on valmisteltu mietintöön alustava ehdotus kannanotoksi, jonka mukaan työryhmä katsoisi muun muassa, että taloudellisten ohjauskeinojen soveltuvuutta kiertotalouden edistämiseen tulee arvioida kokonaisuutena yhteistyössä asianomaisten ministeriöiden kesken mahdollisimman pian huomioiden esimerkiksi verotukselliset kannustimet, investointituet sekä maksut.

Keskustelussa kokonaisuutta pidettiin yleisesti ottaen hyvänä ja perusteltuna. Nostettiin esiin mahdolliset viittaukset kiertotaloussuunnitelmiin yhtenä taloudellisen ohjauksen edistämisen keinona, mutta todettiin, että se edellyttäisi laajempaa koordinaatiota ao. ministeriöiden kanssa. Todettiin, että asiaa pohditaan vielä.

- 5.8 Kiertotalous ja materiaalitehokkuus ympäristölupaa edellyttävässä toiminnassa

Anna-Maija Pajukallio esitteli kiertotalouteen ja materiaalitehokkuuteen ympäristölupaa edellyttävässä toiminnassa liittyvän taustan ja ehdotetun työryhmän kannanoton. Ehdotuksessa työryhmä kannattaisi pyrkimyksiä materiaalitehokkuuden parantamiseksi ja kiertotalouden edistämiseksi ympäristölupaa edellyttävässä toiminnassa teollisuuspäästödirektiivin täytäntöönpanon kautta. Todettiin, että työryhmä ei arvioinut teollisuuspäästödirektiivin tai ympäristöluvitukseen liittyviä toimenpiteitä. Ehdotukseen ei noussut kommentteja.

- 5.9 Kaivannaisjätesääntelyn kehittäminen

Anna-Maija Pajukallio esitteli kaivannaisjätesääntelyn kehittämiseen liittyvää taustaa ja aiheeseen liittyvän ehdotuksen työryhmän kannanotoksi. Työryhmä pitäisi kannanoton mukaisesti erittäin tärkeänä kaivosten kiertotalouden edistämistä osana kaivannaisjätelainsäädännön kehittämistä. Todettiin, että työryhmä ei arvioinut kaivannaisjätelainsäädännön muutoksia. Ehdotukseen ei noussut kommentteja.

- 5.10 Maa-ainekset ja maarakentaminen

Anna-Maija Pajukallio esitteli maa-aineksiin ja maarakentamiseen liittyvän valmistelun taustaa (mm. MARA- ja MASA-asetukset) ja aiheeseen liittyvän ehdotuksen työryhmän kannanotoksi. Työryhmä pitäisi tärkeänä ao. säädöshankkeiden valmistelua sekä maa-aineksiin ja maa-ainesjätteisiin liittyvän tilastotiedon kehittämistä. MARA-asetusta uudistettaessa tulisi ottaa huomioon korkealaatuisen kiertätyksen etusija. Keskustelussa ehdotusta pidettiin tärkeänä.

- 5.11 Hyödynnettävän jätteen välivarastointi ja kaatopaikkoja koskevan valtioneuvoston asetuksen muuttaminen

Anna-Maija Pajukallio esitteli hyödynnettävän jätteen välivarastointia ja kaatopaikkoja koskevan valtioneuvoston asetuksen muuttamisen taustaa ja valmistelun tilannetta ja aiheeseen liittyvän ehdotuksen työryhmän kannanotoksi. Työryhmä ehdottaisi, että kaatopaikka-asetukseen 3 §:n 2 momentin b kohtaan lisätään sana "yleensä", jolloin kolmea vuotta pidempi välivarastointi voitaisiin hyväksyä poikkeuksellisesti ympäristölupamenettelyssä tai sen muutoksena. Hakemuksessa tulisi perustella määräaika ja jätejakeet, ja arvioinnissa huomioitaisiin hyödyntämisen varmuus, jätevakuus sekä materiaalin arvon säilyminen. Muutos edellyttää myös jäteverolain tarkistamista. Muutokset valmisteltaisiin arviolta vuoden 2026 aikana. Keskustelussa ehdotusta pidettiin periaatteellisesti hyvänä. Nostettiin esiin mm. varastointipaikan sijainnin merkitys ja aikarajan asettamisen tarve.

Todettiin, että edellä oleviin 5 luvun sisältöteksteihin kommentointi tapahtuu työtilan kommentointitaulukkoon 2.12. mennessä. Todettiin, että mietinnön lukuun 5 on vielä tarkoitus lisätä myös SER-keräysastetta koskevista toimista oma alaluku. Sen sijaan jätemaksusääntelyä koskevaa alalukua ei sisällytetä mietintöön.

5. Muut asiat

Työryhmälle on varattu joulukuulle vielä kaksi kokousta mietinnön käsittelyä varten: 9.12. ja 16.12. Todettiin, että tammikuun puolelle on todennäköisesti tarpeen varata vielä 1-2 kokousta, joihin palataan seuraavassa kokouksessa.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.19.

Jakelu Työryhmän jäsenet ja varajäsenet, pysyvät asiantuntijat